

Вправи третьої частини можуть використовувати студенти та викладачі не тільки підготовчих факультетів, а і перших курсів основних факультетів з метою систематизації чи повторення програмного матеріалу з української мови підготовчого факультету.

УДК 48

Наталія Юрик , Марія Зяйлик

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ЗАСВОЄННЯ ЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ, ЯКИЙ ВИКЛАДАЄТЬСЯ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ

Natalia Yuryk, Maria Zaylyk

ASSIMILATION IMPROVEMENT OF LECTURE MATERIAL TAUGHT IN UKRAINIAN FOR FOREIGN STUDENTS

Проблема підготовки висококваліфікованих іноземних фахівців у вищих навчальних закладах України вимагає розробку нової стратегії і тактики усього навчального і виховного процесу. Зміна пріоритетів, цінностей та філософії вищої школи на основі Болонської системи навчання вимагає нових підходів та методик викладання, зокрема тих предметів, які викладаються на українській мові. Недостатній рівень знання української мови у іноземних студентів призводить до появи не тільки мовного макро і мікробар'єру, але й, не рідко, до різних стресових ситуацій як у студентів, так і у викладачів. У свою чергу, останні можуть виникати як під час пояснення лекційного матеріалу, так і в процесі його засвоєння.

На наш погляд основний акцент повинен ставитися не стільки на рівень володіння мовою навчання, скільки на поєднання двох чинників, а саме: методика викладання дисципліни і прагнення студента отримати та засвоїти знання. Методика викладання лекційного матеріалу, який подається студентам-іноземцям залежатиме від специфіки навчальної дисципліни, її профільної орієнтації, можливості використання технічних засобів, програмного забезпечення тощо.

За своєю сутністю лекція виступає і як організаційна форма навчання – специфічний спосіб взаємодії викладача і студентів, у межах якого реалізується різноманітний зміст і різні методи навчання, і як метод навчання – монологічний виклад навчального матеріалу в систематичній і послідовній. Однією з особливостей лекції є можливість викладача викласти у логічно систематизованій формі великий обсяг навчальної інформації. При цьому подача матеріалу повинна сприяти активізації уваги, мислення студентів,

збуджувати інтерес і внутрішню активність думки, створювати умови для подальшого більш глибокого і самостійного вивчення начального матеріалу за конспектом лекцій, підручником, посібником тощо. І що саме головне – під час слухання лекції у студентів-іноземців формується вміння слухати і усвідомлювати побачене і почуте. Саме тому в лекції викладач повинен відобразити найголовніше, істотне із великого потоку різної інформації, спрямувати студента на виділення найважливіших питань лекції. Поряд з цим лекція має стати основою для подальшої самостійної роботи. Вона повинна відігравати виховну і розвиваючу роль в процесі взаємодії викладача і навіть того студента, який слабо володіє українською мовою, розвивати інтерес і любов до науки, творчі здібності, інтелектуальну й емоційно-вольову сферу особистості, сприйняття, пам'ять.

Пропонуємо при викладанні дисциплін українською мовою для іноземних студентів використовувати наступні види лекцій: консультативна лекція доповнює і уточнює матеріал основної, висвітлюючи розділи курсу, що викликають серйозні труднощі при самостійному вивченні; інструктивна лекція, яка проводиться з метою організації наступної самостійної роботи слухачів щодо засвоєння матеріалу на практичних, лабораторних заняттях; лекція за принципом зворотного зв'язку поєднує пояснення з активним залученням студентів; комбінована лекція – це читання лекції з демонстрацією дослідів, ілюстрованого, аудіо- і відеоматеріалу; багатоцільова лекція оснований на комплексній взаємодії окремих елементів: подача матеріалу, його закріплення, повторення і контроль; лекція-брифінг, структура якої є наступна: повідомлення лектора – питання студентів – відповіді лектора; лекція-анкета. Цей вид роботи трудомісткий і нелегкий для лектора, але досить ефективний, оскільки зразу включає студентів в роботу, дає можливість з'ясувати власні погляди на ті чи інші аспекти лекції. При виборі такого виду лекції від лектора вимагається швидкість мислення, ерудованість, додаткові зусилля при підготовці лекційного матеріалу.

Незважаючи на вибір виду лекції викладач повинен пам'ятати, що всі факти, приклади, цифри, доводи, коментарі мають відповідати меті лекції і вести до розкриття її основних ідей. Фактичного матеріалу в лекції повинно бути порівняно небагато – рівно стільки, скільки необхідно для розуміння суті питання студентами. Поряд з цим потрібно пам'ятати, що в лекції є певні слабкі сторони, які обмежують її можливості в управлінні пізнавальною діяльністю іноземних студентів: відносно менша активність студентів, ніж в інших видах навчальних занять, неможливість індивідуального підходу в умовах часового обмеження, існування різного рівня знання писемної та розмовної української мови, складності зворотного зв'язку тощо.

З метою подолання даних слабких сторін та удосконалення процесу опрацювання та засвоєння лекційного пропонуємо для іноземних студентів введення реферативної форми як виду учбової діяльності, що дозволить самостійно розвивати не тільки письмові, але й отримати додаткові усні мовні

навики при захисті рефератів. Реферативна форма дозволить реалізувати принцип комунікативності, тобто спрямованості навчання української мови та її удосконалення на вирішення реальних завдань, які поставлені студентам; сформувані і розвинути у іноземних студентів навички та вміння конспектувати наукові та публіцистичні тексти, з тим, щоб підготувати їх до написання дипломних робіт. Слід також відмітити, що більш ефективною і продуктивною для іноземних студентів буде робота під безпосереднім керівництвом викладача щодо надання рекомендацій в якості орієнтуючої основи дій для написання будь-якої індивідуальної роботи. Сподіваємося, що запропоновані рекомендації зможуть усунути ті перешкоди і складності, які виникають при проведенні лекцій та практичних занять іноземним студентам, не зважаючи на мову, якою вони викладаються.

УДК 371

Марія Дутка

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ У НІМЕЧЧИНІ

Mariya Dutka

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

PECULIARITIES OF FOREIGN STUDENTS EDUCATION IN GERMANY

Німеччина – поряд зі Сполученими Штатами Америки й Великою Британією – належить до найпривабливіших країн у світі для навчання іноземних студентів. Огляд Британської ради, здійснений нещодавно, вивів Німеччину на перше місце в рейтингу 11 найбільших учасників ринку надання послуг у сфері освіти для іноземних студентів.

Кількість іноземців серед випускників німецьких ВНЗ постійно зростає. Адже ВНЗ Німеччини, по-перше, мають бездоганну репутацію і високий сучасний рівень надання освітніх послуг, по-друге, пропонують можливість безкоштовного навчання. Інтерес українців до навчання в Німеччині залишається високим і продовжує зростати. У 2012 року українські студенти посідали тут шосте місце поміж усіх студентів-іноземців. Найбільше українців цікавлять економічні науки, право, інженерні науки, германістика, міжнародні відносини. Хто бажає навчатися у Німеччині, той може вибирати серед більш ніж 16 000 навчальних програм та спеціальностей.

Серед усієї розмаїтості ВНЗ Німеччини особливе місце займають університети, яким притаманне гармонійне поєднання старих університетських традицій і сучасних досягнень в науці і техніці. Старі класичні університети